

Проблемні питання, пов'язані з виникненням заборгованості держави за рішеннями судів

Законодавство, що закріплює гарантії, не забезпечені можливостями державного бюджету, а також встановлює мораторії

Проблема виконання рішень національних судів зобов'язального характеру щодо перерахування соціальних виплат та щодо відмови у зміні способу і порядку виконання рішень

Відсутність достатнього фінансування закріплених законодавством гарантії, а також видатків на виконання рішень проти держави

Рішення Комітету міністрів Ради Європи щодо необхідності запровадження триступеневої стратегії

1.

• Обрахувати суму заборгованості, яка виникла у зв'язку з невиконаними в Україні рішеннями. За інформацією, наданою державними органами, загальна заборгованість за рішеннями національних судів, відповідальність за які несе держава, становить близько 31 млрд гривень

2.

• Запровадити схему виплат з певними умовами або яка містить альтернативні пропозиції для забезпечення виконання рішень, які все ще залишаються невиконаними

Законом України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» держава гарантує виконання рішення суду про стягнення коштів та зобов'язання вчинити певні дії щодо майна, боржником за яким є: державний орган; державні підприємства, установа, організація; юридична особа, примусова реалізація майна якої забороняється відповідно до законодавства

Законами про державний бюджет на 2015-2018 рр. передбачено розстрочення заборгованості за рішеннями національних судів у розмірі 7,5 млрд грн, шляхом видачі державних казначейських векселів. Порядок реалізації вказаних норм визначено постановою КМУ від 16.09.2015 №703 «Деякі питання виконання рішень судів, що гарантовані державою, а також рішень Європейського суду з прав людини», постановою КМУ від 12.07.2017 №522 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо виконання рішень суду, які гарантовані державою»

3.

Внести необхідні зміни до державного бюджету України для того, щоб відповідні кошти стали доступними для:

ефективного функціонування зазначеної вище схеми виплат;

запобігання виникненню ситуацій невиконання рішень національних судів, ухвалених проти держави або державних підприємств; а також розробити необхідні процедури для гарантування належного врахування бюджетних обмежень при ухваленні законів

• Необхідно постійно передбачати кошти на зазначені цілі та запровадити дієвий контроль за прийняттям законодавства щодо пільг з метою узгодження з можливостями державного бюджету

Існуючі шляхи виплати заборгованості

За бюджетною програмою КПКВК 3504040
«Заходи щодо виконання рішень суду, що гарантовані державою»

Безпосередньо боржником

За бюджетною програмою 3601170
«Платежі на виконання рішень закордонних юридичних органів, прийнятих за наслідками розгляду справ проти України»

Причини неефективності функціонування ЗУ «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень»

НЕДОСТАТНІСТЬ КОШТІВ

Станом на 19.01.2018 загальна кількість рішень, виконання яких гарантується державою, за бюджетною програмою КПКВК 350404 становить 169,5 документів у розмірі 4,612 млрд грн
При цьому на 2018 рік передбачено 500 млн грн

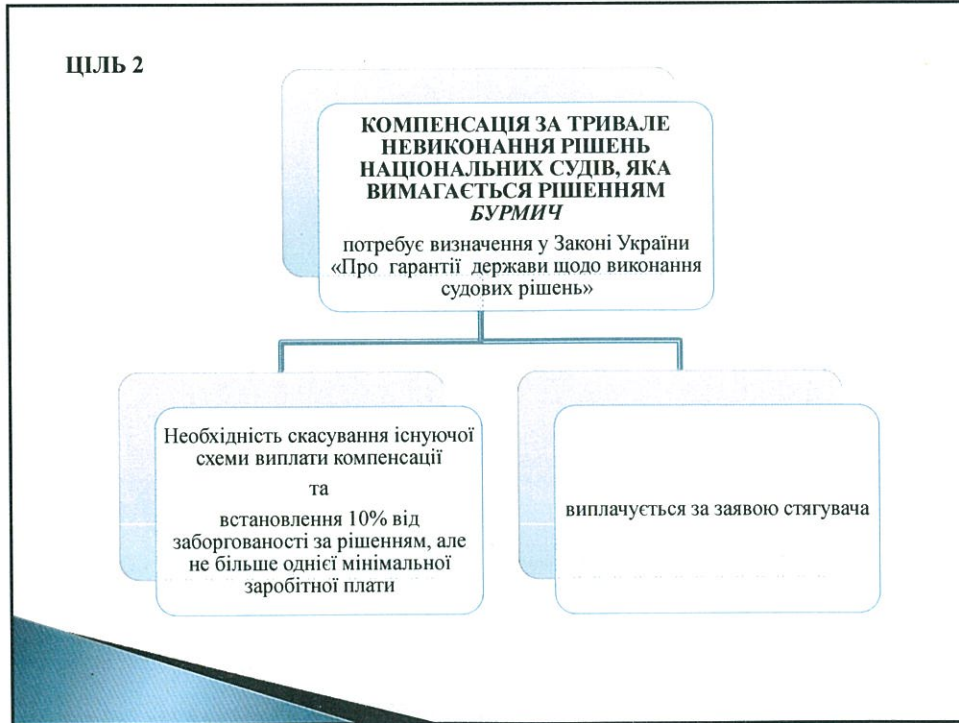
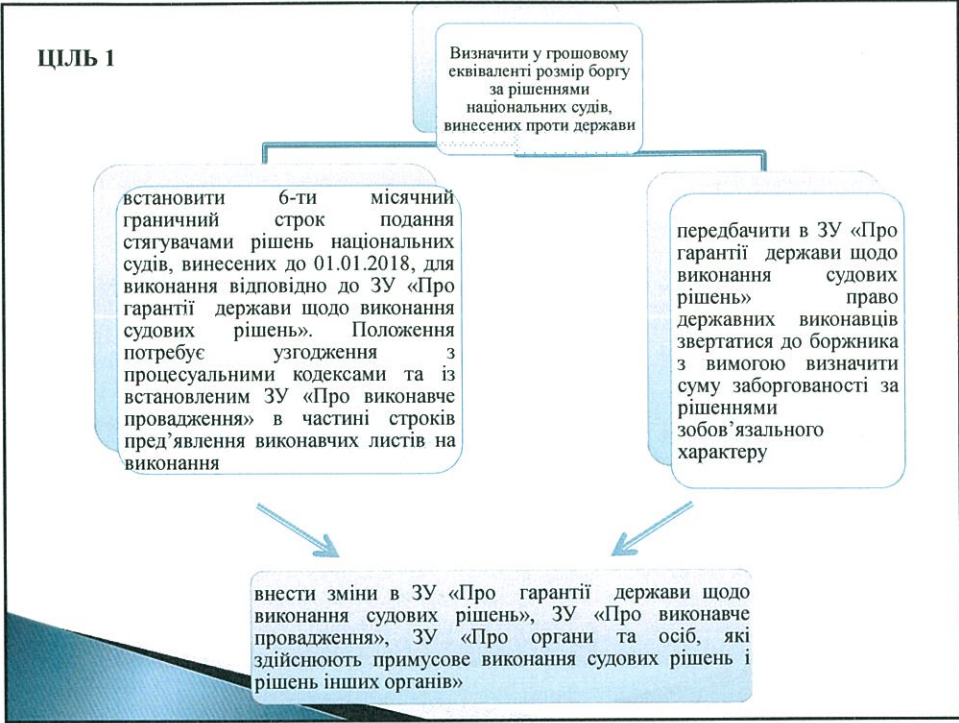
МОРАТОРІЇ

Проблеми виконання рішень судів у зв'язку з дією мораторіїв, встановленою законодавством, зокрема практика непередання таких рішень ДВС до ДКСУ у зв'язку із «адміністративними перешкодами»

ПРОБЛЕМА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ СУДІВ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

Суди відмовляють у задоволенні заяв про зміну способу і порядку виконання рішень (із зобов'язального характеру на монетарний)

**Вирішення структурної проблеми: цілі, яких
необхідно досягнути**

ЦІЛЬ 3

Вирішення питання щодо погашення існуючої заборгованості держави перед стягувачами

На підставі визначеного розміру боргу (див. Ціль 1) встановити графік погашення заборгованості (ДКСУ, Мінфін)

Провести інформаційну кампанію щодо переваг отримання векселів в рахунок погашення боргу держави (Мінінформполітики, Мінфін, ДКСУ, Мінюст)

Узгодити фінансування поточних видатків бюджетної програми з графіком погашення заборгованості, при цьому врахувати необхідність погашення векселів та сплати за ними відсотків (Мінфін, КМУ, ВРУ)

ЦІЛЬ 4

➤ Виконати рішення національних судів щодо заявників, заяви яких включено до рішень ЄСПЛ у справі «Бурмич та інші проти України» (ідентифіковані у додатку 1 до рішення) за рахунок коштів, передбачених на виконання рішень ЄСПЛ. Виконання не ідентифікованих рішень здійснюється відповідно до Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень»;

➤ ДВС провести інвентаризацію невиконаних рішень національних судів, які підлягають виконанню за раніше винесеними рішеннями ЄСПЛ, та вжити заходів щодо їх виконання протягом 2018 року.

ЦІЛЬ 5

Попередження щодо виникнення проблеми у майбутньому

Створити реєстр пільговиків та використовувати його інформацію при плануванні видатків бюджету (Мінсоц, Мінфін)

Запровадити систему моніторингу законопроектів та чинного законодавства на предмет встановлення додаткових пільг та їх узгодженості з можливостями бюджету, а також введення мораторію. Створити Урядовий бюджетний комітет (відповідальний орган КМУ) та підсилити ефективність роботи бюджетного комітету ВРУ

Здійснити моніторинг рішень про стягнення коштів, винесених щодо державних органів на користь приватних осіб, з метою ідентифікації причин утворення заборгованості, визначення шляхів подолання цієї проблеми та повідомлення про результати МРГ (Органи державної влади)

Опрацювати питання запровадження механізму фінансування існуючих та/або встановлення нових пільг в межах визначеної в бюджеті квоти

Встановити абсолютну заборону на прийняття законодавства, яке перешкоджає виконанню рішень (мораторіїв) та встановлює гарантії не підкріплені державним бюджетом, скасування вже діючого подібного законодавства (ВРУ)